

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาของการจัดทำรายงาน

ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอกพานิชระยอง ดำเนินกิจการทำเหมืองแร่ประทานบัตรที่ 15774/14787 มีอายุตั้งแต่วันที่ 19 กรกฎาคม 2537 ถึงวันที่ 18 กรกฎาคม 2562 และในปี 2559 ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอกพานิชระยองได้ยื่นคำขอประทานบัตรทับพื้นที่ประทานบัตรที่ 15774/14787 และได้รับจัดแจ้งเป็นคำขอประทานบัตรที่ 1/2559 พร้อมทั้งได้เสนอรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินแกรนิตเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง คำขอประทานบัตรที่ 1/2559 ตั้งอยู่ที่ ตำบลเขาหินซ้อน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา (รูปที่ 1.1-1) และจากการประชุมของคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ด้านเหมืองแร่ ในการประชุมครั้งที่ 28/2560 วันที่ 18 กรกฎาคม 2560 ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ของห้างหุ้นส่วนจำกัด เอกพานิชระยอง ตามหนังสือ ทส 1009.2/9270 ลงวันที่ 24 กรกฎาคม 2560 (เอกสารแนบ 1) ต่อมาคำขอประทานบัตรดังกล่าวได้รับอนุญาตเป็นประทานบัตรที่ 15774/16354 มีอายุ 26 ปี ตั้งแต่วันที่ 8 พฤษภาคม 2562 ถึงวันที่ 7 พฤษภาคม 2588 (เอกสารแนบ 2) และโครงการจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามหนังสือที่ ทส 1009.2/9270 ลงวันที่ 24 กรกฎาคม 2560 (เอกสารแนบ 1)

ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอกพานิชระยอง จึงมอบหมายให้บริษัท เอ บี อี เอ็น เอ็นจิเนียริ่ง คอนซัลแตนท์ จำกัด ให้ดำเนินการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.2 รายละเอียดของโครงการโดยสังเขป

1. ชื่อโครงการ โครงการเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินแกรนิต เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง
ประทานบัตรที่ 15774/16354
2. สถานที่ตั้ง ตำบลเขาหินซ้อน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา
3. ขนาดพื้นที่โครงการ เนื้อที่ 101-1-27 ไร่
4. ชื่อเจ้าของโครงการ ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอกพานิชระยอง
5. สถานที่ติดต่อ 99/9 หมู่ที่ 12 ตำบลเขาหินซ้อน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา
โทรศัพท์ : 08-1723-0022
E-mail : ekpanichrayong@gmail.com
6. จัดทำรายงานโดย บริษัท เอ บี อี เอ็น เอ็นจิเนียริ่ง คอนซัลแตนท์ จำกัด
7. โครงการผ่านการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการผู้ชำนาญการเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2560

8. โครงการได้รับอนุญาตประทานบัตร ตั้งแต่วันที่ 8 พฤษภาคม 2562 ถึงวันที่ 7 พฤษภาคม 2588 รวมอายุประทานบัตร 26 ปี
9. โครงการได้นำเสนอรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการฯ ครั้งล่าสุดเมื่อเดือนกรกฎาคม 2568

1.3 รายละเอียดของโครงการ

1.3.1 ลักษณะของโครงการ

การทำเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินแกรนิตจะทำการขุดเปิดเปลือกดินแล้วใช้เครื่องจักรหรือแรงงานคนในการเจาะและอัดลิ่มให้ได้หิน Block ตามขนาดที่ต้องการแล้วนำไปเก็บกองเพื่อรอการจำหน่ายต่อไป

สำหรับการทำเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินแกรนิตเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง จะใช้เครื่องจักรและวัตถุระเบิด หินที่ได้จากพื้นที่ทำเหมืองจะถูกนำเข้าสู่โรงโม่ บด และย่อยหิน ที่ตั้งอยู่ภายนอกโครงการทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ติดกับพื้นที่ประทานบัตร การทำเหมืองของโครงการเป็นการทำเหมืองโดยวิธีเหมืองหาบ พื้นที่หน้าเหมืองปัจจุบันเป็นการทำเหมืองระดับลึกลงไปจากพื้นที่เนินเขา โดยหน้าเหมืองปัจจุบันอยู่ที่บริเวณกลางแปลงต่อเนื่องขึ้นมาทางทิศเหนือของประทานบัตร โครงการมีการทำเหมืองในลักษณะเป็นขั้นบันไดและพื้นที่บางส่วนอยู่ระหว่างการปรับให้เป็นขั้นบันได

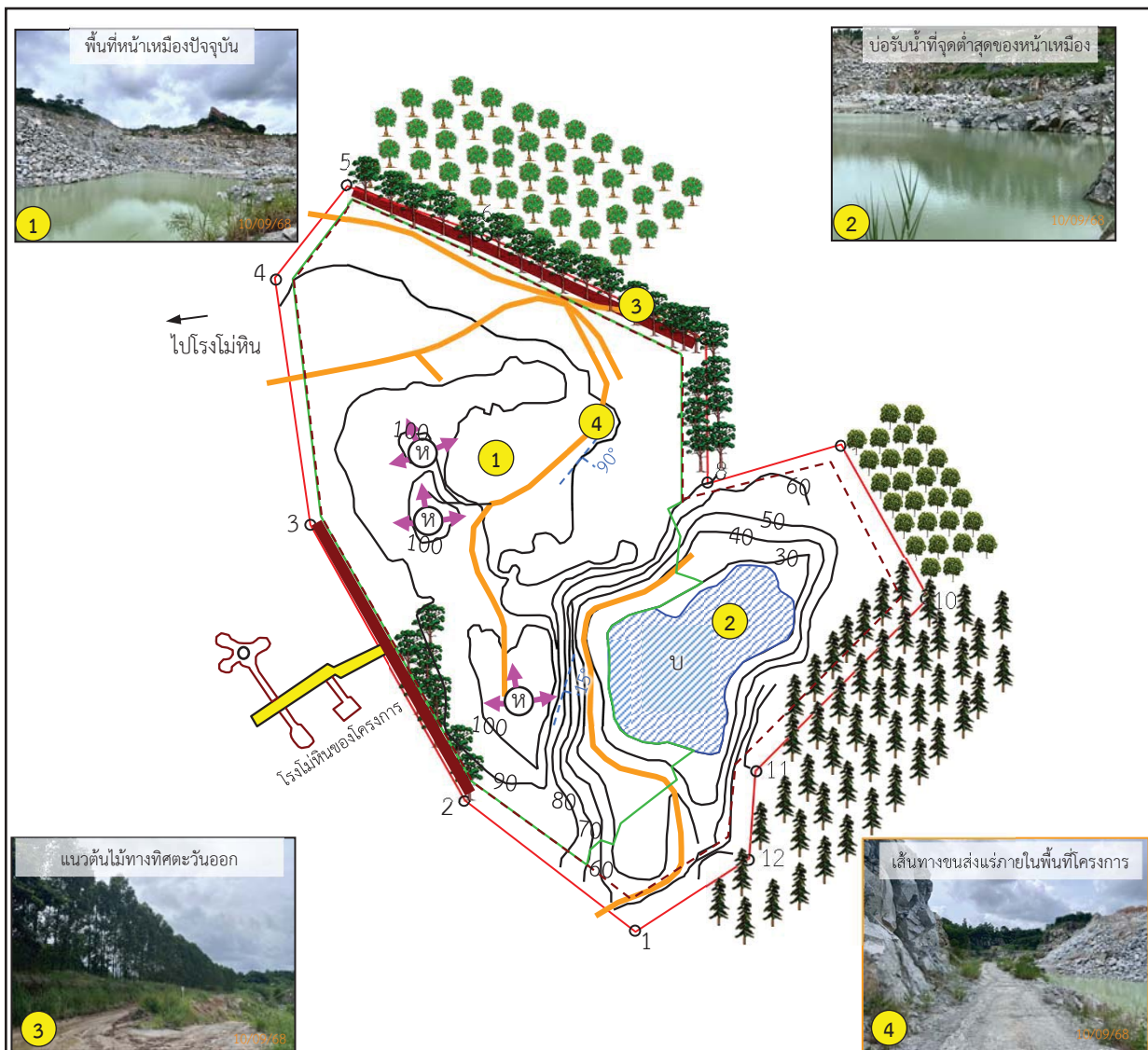
1.3.2 พื้นที่และลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยรอบ

พื้นที่โครงการเป็นเนินเขาที่มีความสูงจากระดับพื้นราบประมาณ 20-30 เมตร (ม.) รายละเอียดการใช้ประโยชน์ที่ดินทั้งในพื้นที่โครงการ และบริเวณโดยรอบ ดังต่อไปนี้

1) การใช้ประโยชน์ที่ดินภายในโครงการ

พื้นที่ประทานบัตร เนื้อที่ 101-1-27 ไร่ ประกอบด้วย เส้นทางเข้าสู่หน้าเหมืองทางด้านทิศใต้และด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ พื้นที่หน้าเหมืองปัจจุบันอยู่ที่บริเวณกลางแปลงต่อเนื่องขึ้นมาทางตอนเหนือของแปลงประทานบัตร สำหรับบริเวณด้านทิศเหนือส่วนที่ยังไม่มีการทำเหมืองยังคงรักษาแนวต้นไม้ไว้ ด้านทิศตะวันออกและทิศใต้ของโครงการมีแนวต้นไม้โตเร็วที่ปลูกเสริมแนวต้นไม้เดิม บริเวณพื้นที่เก็บกองเปลือกดินเศษหินที่เคยจัดเตรียมไว้ทางด้านทิศตะวันออก โครงการได้นำเปลือกดินเศษหินที่เกิดขึ้นจากการทำเหมืองในช่วงแรกมาปรับถมเป็นแนวคันทำนบดินตามแนวเส้นทางขนส่งแร่จากโรงโม่หินไปพื้นที่ประทานบัตร และดำเนินการปลูกไม้ยืนต้นโตเร็วบนคันทำนบดิน พร้อมทั้งบำรุงรักษาต้นไม้ที่ปลูกให้สามารถเจริญเติบโตได้ดียิ่งขึ้น (รูปที่ 1.3-1)

สัญลักษณ์ :

- (ท) จุดเริ่มต้นเปิดการทำเหมือง
- ← ทิศทางการเดินหน้าเหมือง
- - - ขอบเขตการทำเหมืองระยะ 10 ม.
- ขอบเขตการทำเหมือง
- 80 เส้นชั้นความสูง [ม.(รทก.)]
- หมายเลขหลักหมายเขตเหมืองแร่
- เส้นทางขนส่งแร่สายหลัก
- บ บ่อตกตะกอน
- คั้นทำนบ

- ต้นไม้วงหิมพานต์
- ต้นไม้วง
- ต้นไม้สน
- ต้นไม้ยูคาลิปตัส

0 100 200 ม.

ที่มา : ดัดแปลงจากแผนผังโครงการทำเหมืองของโครงการทำเหมืองชนิดแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินแกรนิต (เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง) ของทางหุ้นส่วนจำกัด เอกพานิชระยอง (2562) และการสำรวจภาคสนาม (กันยายน 2568)

รูปที่ 1.3-1

แผนและสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินภายในโครงการ

2) การใช้ประโยชน์ที่ดินโดยรอบโครงการ

รอบพื้นที่โครงการเป็นพื้นที่เนินเขาเตี้ยๆ สลับกับที่ราบ การใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณใกล้เคียงพื้นที่โครงการส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม ในขณะที่พื้นที่ที่อยู่โดยรอบเขตแปลงประทานบัตรเป็นพื้นที่ที่อยู่ในสิทธิครอบครองของผู้ประกอบการ โดยส่วนใหญ่เป็นพื้นที่สวนยูคาลิปตัสและมะม่วงหิมพานต์ สำหรับโรงโม่หินของโครงการตั้งอยู่ที่บริเวณทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของพื้นที่ ประกอบด้วย อาคารสำนักงาน บ้านพักคนงาน โรงโม่หิน อาคารเก็บวัตถุดิบ โรงซ่อมบำรุง พื้นที่เก็บกองแร่ พื้นที่เก็บกองเปลือกดินเศษหิน และพื้นที่เก็บกองหินใหญ่ (รูปที่ 1.3-2)

1.3.3 กิจกรรมของโครงการ

1) การทำเหมืองแร่

การทำเหมืองของโครงการ เป็นการทำเหมืองหาบ ลักษณะหน้าเหมืองเป็นขั้นบันได กว้าง 10 ม. สูง 10 ม. สำหรับการนำแร่ออกจากแหล่งจะใช้รถขุดตัก ใส่รถบรรทุกลำเลียงแร่ไปยังโรงโม่หิน ที่อยู่ติดกับพื้นที่โครงการนอกเขตประทานบัตรทางทิศตะวันตกเฉียงใต้

2) การแต่งแร่

แร่ที่ได้จากหน้าเหมือง จะถูกลำเลียงด้วยรถบรรทุก เข้าสู่โรงโม่ บด และย่อยหินที่ตั้งอยู่นอกโครงการ โดยแร่จะถูกส่งเข้าสู่ถังรับหินใหญ่ ผ่านกระบวนการบดย่อย การคัดขนาด และลำเลียงต่อไปตามสายพาน เพื่อเทกองและจัดกองสำหรับรอการจำหน่ายต่อไป

3) เส้นทางคมนาคมและเส้นทางขนส่ง

การเดินทางเข้าสู่พื้นที่โครงการ สามารถเดินทางโดยทางรถยนต์ จากกรุงเทพฯ-ฉะเชิงเทรา และจากสายฉะเชิงเทรา-พนมสารคาม-กบินทร์บุรี (ทางหลวงหมายเลข 304) ผ่านกิโลเมตรที่ 53 ไปประมาณ 500 ม. ถึงตลาดพืชพันธุ์แล้ว เลี้ยวขวาเข้าไปประมาณ 7.5 กิโลเมตร (กม.) จะถึงเขตพื้นที่โครงการ (รูปที่ 1.3-3)

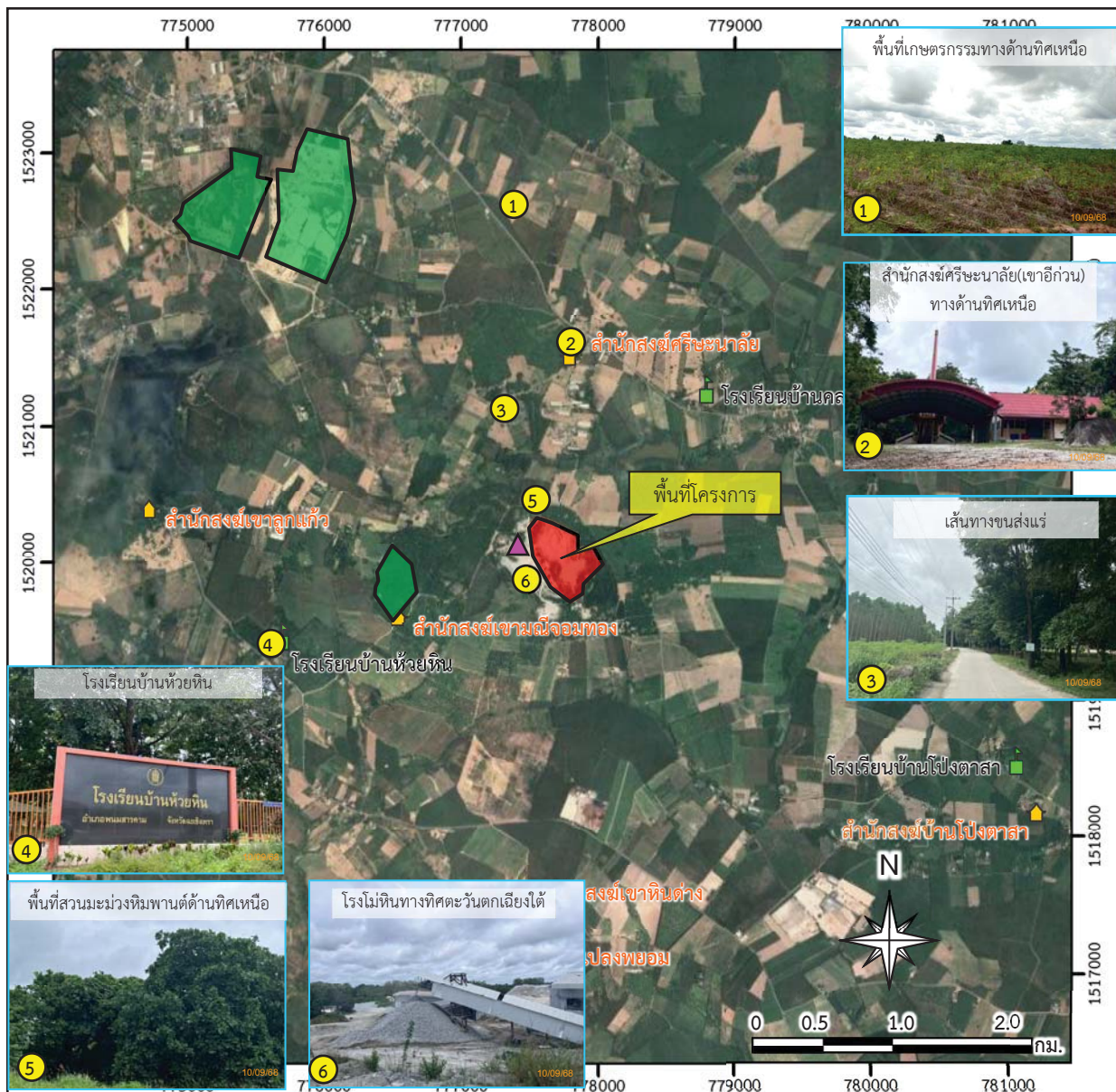
4) สิ่งก่อสร้างภายในโครงการ

ในพื้นที่ประทานบัตรส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทำเหมือง จึงไม่มีสิ่งปลูกสร้างอยู่ภายใน ส่วนโรงโม่หิน อาคารสำนักงาน อาคารจัดเก็บวัตถุดิบ โรงซ่อมบำรุง และบ้านพักคนงาน อยู่นอกเขตพื้นที่โครงการติดกับแนวเขตประทานบัตรทางด้านทิศตะวันตก

1.4 แผนการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

จากมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ ตามหนังสือ ทส 1009.2/9270 ลงวันที่ 24 กรกฎาคม 2560 สรุปแผนการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม แผนการตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการฯ และแผนการจัดส่งรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการฯ ของโครงการ ดังตารางที่ 1.4-1

สัญลักษณ์ :

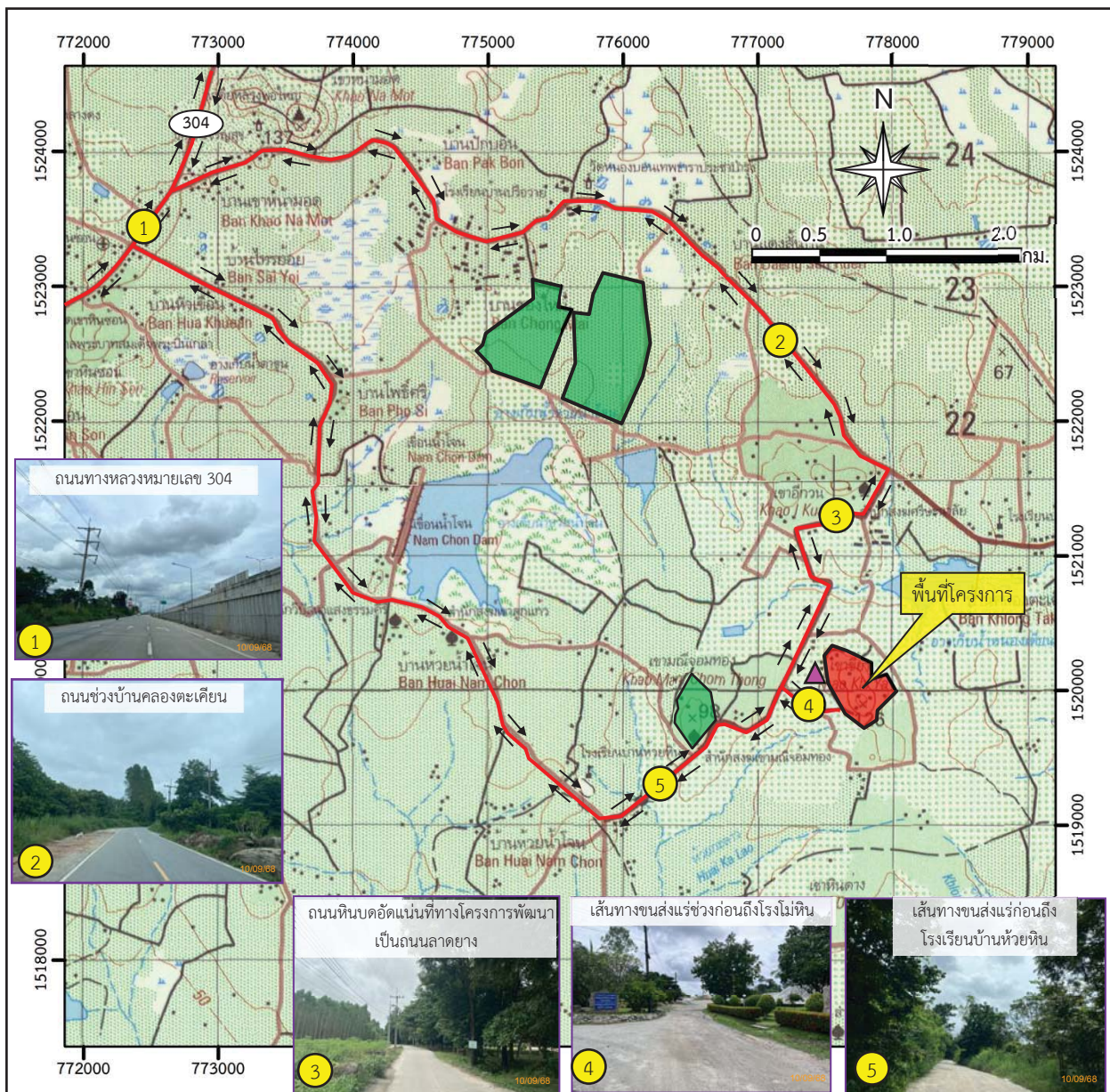
- พื้นที่โครงการ (ประทานบัตรที่ 15774/16354 ของห้างหุ้นส่วนจำกัด เอกพานิชระยอง)
- พื้นที่คำขอประทานบัตรข้างเคียง
- โรงโม่หินของโครงการ
- สถานศึกษา
- ศาสนสถาน

ที่มา : ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ของกรมอุตุนิยมวิทยาพื้นฐานและการเมืองแร่ (www.dpim.go.th, กันยายน 2568), <https://www.google.co.th/maps> (เก็บภาพเมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2565) และการสำรวจภาคสนาม (กันยายน 2568)

รูปที่ 1.3-2

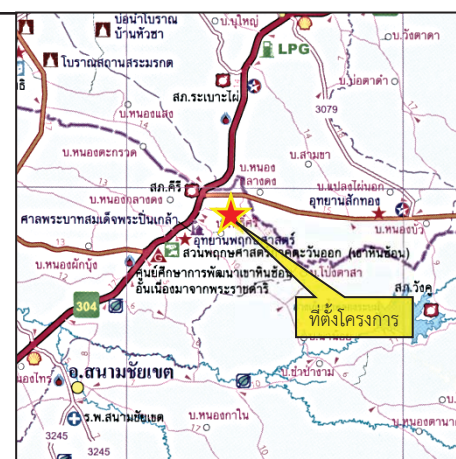
การใช้ประโยชน์ที่ดินโดยรอบโครงการ

สัญลักษณ์ :

- พื้นที่โครงการ (ประทานบัตรที่ 15774/16354 ของทางหุ้นส่วนจำกัด เอกพานิชระยอง)
- พื้นที่ค่าชดเชยประทานบัตรข้างเคียง
- โรงโม่หินของโครงการ
- เส้นทางคมนาคมและเส้นทางขนส่งของโครงการ

ที่มา : กรมแผนที่ทหาร (2540), ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ของกรมอุตุนิยมวิทยาพื้นฐานและการเมืองแร่ (www.dpim.go.th, กันยายน 2568), แผนที่ทางหลวง ESRI (Thailand) และการสำรวจภาคสนาม (2568)

รูปที่ 1.3-3	เส้นทางคมนาคมและเส้นทางขนส่งของโครงการ
--------------	--

ตารางที่ 1.4-1 แผนการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ

การดำเนินงาน	ดัชนีที่ตรวจวัด	เดือนที่ดำเนินการ											
		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
• การตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม													
1) คุณภาพอากาศ จำนวน 3 จุด ได้แก่													
- บ้านราษฎร์ไถ่เคียงโครงการทางทิศเหนือ	- ฝุ่นละอองรวม (TSP)												
- สำนักสงฆ์ศรีษะนาลัย (เขาก้อน)	- ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 10 ไมครอน (PM-10)												
- ที่พักสงฆ์เขามณีจอมทอง													
2) ความเร็วและทิศทางลม จำนวน 1 สถานี คือ													
- บ้านราษฎร์ไถ่เคียงโครงการทางทิศเหนือ	- ความเร็วและทิศทางลม (WS/WD)												
3) ระดับเสียง จำนวน 3 จุด ได้แก่													
- บ้านราษฎร์ไถ่เคียงโครงการทางทิศเหนือ	- ระดับเสียงเฉลี่ย 1 ชั่วโมง ($L_{eq} 1 \text{ hr}$)												
- สำนักสงฆ์ศรีษะนาลัย (เขาก้อน)	- ระดับเสียงเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ($L_{eq} 24 \text{ hr}$)												
- ที่พักสงฆ์เขามณีจอมทอง	- ระดับเสียงสูงสุด (L_{max})												
4) ความสั่นสะเทือน จำนวน 2 จุด ได้แก่													
- บ้านราษฎร์ทางทิศเหนือ	- ความถี่ (Frequency)												
- ขอบแปลงพื้นที่โครงการ	- ความเร็วอนุภาค (Peak Particle Velocity)												
	- การขจัด (Displacement)												
5) คุณภาพน้ำผิวดิน จำนวน 3 จุด ได้แก่													
- บ่อตกตะกอนของโครงการ	- ความเป็นกรด-ด่าง												
- อ่างเก็บน้ำหนองเตียน	- ความขุ่น												
- ห้วยกะลาว ด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้	- ปริมาณสารแขวนลอย												
	- ปริมาณสารทั้งหมดที่ละลายได้												
	- ความกระด้างทั้งหมด												

ตารางที่ 1.4-1 (ต่อ)

การดำเนินงาน	ดัชนีที่ตรวจวัด	เดือนที่ดำเนินการ											
		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
6) คุณภาพน้ำใต้ดิน จำนวน 2 จุด ได้แก่ - บ่อบาดาลสำนักงานโครงการ - บ่อบาดาลสำนักสงฆ์ศรีษะนาถ (เขาก้อน)	- ความเป็นกรด-ด่าง - ความขุ่น - ปริมาณสารทั้งหมดที่ละลายได้ - ความกระด้างทั้งหมด												
7) เศรษฐกิจ-สังคม ปีละ 1 ครั้ง ได้แก่ - ผู้นำชุมชนและราษฎรศรี 3 กม. - ผู้นำในพื้นที่อ่อนไหวศรี 3 กม. - สถานศึกษาในศรี 3 กม.	- สภาพเศรษฐกิจ-สังคม สุขภาพ - การเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจสังคม - ความคิดเห็นต่อโครงการ - ปัญหาที่เกิดจากโครงการ - ความวิตกกังวลเกี่ยวกับการทำเหมือง - ผลกระทบที่ได้รับ - ข้อเสนอแนะ												
8) สาธารณสุข อาชีวอนามัย และความปลอดภัย	- สุขภาพทั่วไป - สมรรถภาพการได้ยิน - สมรรถภาพปอด - โรคเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจ - โรคซิลิโคสิส												
• การตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการฯ	- การดำเนินงานในช่วงเดือนมกราคม-มิถุนายน												
	- การดำเนินงานในช่วงเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม												
• การจัดส่งรายงาน	- รายงานผลการดำเนินงานในรอบเดือนมกราคม-มิถุนายน												
	- รายงานผลการดำเนินงานในรอบเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม												

หมายเหตุ : ■ การตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม

■ การตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการฯ

◆ การจัดส่งรายงาน